

Sterker dan de dood is de liefde

Willy Wouters-Maljaars

Machteld Siegmann maakte veel indruk met haar debuut "De kaalvreter", waarmee ze terecht prijzen in de wacht sleepte. Ze beloofde meteen al meer en nu is haar tweede roman uit. Wat spannend om na zo'n volprezen boek een tweede roman neer te zetten.

Als het huis van meneer Tak (72) onherstelbaar beschadigd is, trekt hij in bij zijn kleindochter Aria. Het is adventstijd, zij is hoogzwanger en tegen de berekening in, begint de bevalling en wordt meneer Tak opgevangen door onderbuurman Filip.

Terwijl ze samen de kerstboom optuigen, 'blecht' hij zijn leven op aan Filip; zijn armoedige jeugd in de Windhoek. Zijn moeder bidt voor mensen die pijn hebben, maar komt op een schokkende manier aan haar einde. Vaders aangeleg tot alcoholisme slaat door en Tona, zijn zus, wordt nog zwijgzamer en poetst of haar leven

Wachter op de morgen, Machteld Siegmann; uitg. Ambo Anthos; 216 blz.; € 21,99

ervan afhangt. Tak wordt van school gehaald om te werken in de mattenfabriek. Subassertief als hij is, voelt hij meer voor hout dan voor mensen, hij wil graag houtsnijder worden. Vaak denkt hij aan bomen als Gods eerste versie van de mens omdat hij zo veel overeenkomsten ziet. Hij zoekt contact met Kee, de dochter van de caféhouder, terwijl hij weet dat deze liefde niet opgewassen is tegen die hij voor Chrissie voelt. „Echte liefde heeft tijd nodig, een boom groeit tenslotte ook niet in één dag en mensen hebben veel van bomen weg.”

Als Kee hem meedeelt dat ze zwanger is, ziet hij zijn oproep om te werken in Duitsland als een ontsnappingskans. Na zijn terugkeer uit de oorlog is zijn innerlijk nog meer ontwricht. Onvrijwillig trouwt hij met Kee. Zijn aanvankelijke afkeer van 'hun' dochter Ide wijkt en er ontstaat vertrouwen tussen die twee. Misschien wel het meest schrijnend in "Wachter op de morgen" is het moment waarop hij de waarheid rond Ide ontdekt en hij haar vanaf dat moment aan haar lot overlaat. Tak gaat in op Chrissies verzoek om een bed te maken van het mooiste hout en houtsnijwerk en presenteert het als huwelijksaanzoek. Ze trouwen en hij

Natuurgebied De Zaag, bij Krimpen, met op de achtergrond Rotterdam. beeld iStock

beleeft het gelukkigste jaar van zijn leven.

Als ze een dochter krijgen, volgt de angst. Na Ide durft hij zich niet meer te hechten en daarnaast kan hij zich totaal niet inleven in de idealen van zijn dochter Marina in deze veranderende tijd en er ontstaat wederzijdse afkeer. Hoewel moeder en dochter aanvankelijk nog telefonisch contact hebben, sterft Chrissie zonder Marina ooit nog gezien te hebben. Het is de grote vraag of er nog een positieve wending mogelijk is.

Trefzeker

Siegmann heeft een prachtig boek geschreven. Het grote verschil met "De kaalvreter" is het perspectief. In "De kaalvreter" beleef je het verhaal vanuit vier personen, nu verblijf je voortdurend in het hoofd van meneer Tak. Je leest alleen zijn waarheid. Niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk wacht Tak op de morgen terwijl zijn hele levensverhaal zich ontrolt.

Siegmans stijl is ingehouden en trefzeker. Haar woorden zijn goedgekozen, schuren, zoeken naar een uitweg in een beschadigd leven. Keuzes worden gemaakt, maar wat is eigenlijk een keus als er sprake is van trauma en beschadiging? Een jeugdtrauma werkt door in het leven

en daarin is het boek een voortzetting van het thema in "De kaalvreter". Alle verhoudingen worden op scherp gezet.

Aanvankelijk dacht ik dat het boek te weinig plot bevat, dat Siegmann te vroeg informatie weggeeft, dat het een oeverloze monoloog zou worden. Ik vergiste me en raakte gevangen in de spanning van de ontwrichte verhoudingen. De levensechte situatie raakt me diep. Helder wordt

Tegen de verwachting in gloort de morgen. Onweerhoudbaar

de ontwrichting getekend en ik zie het tekort van het menselijk vermogen en de zoektocht naar God en de zin van het geloof scherp voor me. Het donker lijkt ondoordringbaar, maar tegen de verwachting in gloort de morgen. Onweerhoudbaar. Wil of geen wil. Sterker dan de dood is de liefde. Siegmann is een aanwinst als schrijver, ik verlang naar meer van haar.